

LIFE-Nature program a Hortobágyi Nemzeti Parkban

Jelmagyarázat:

- Folyók
- Főút
- Csatorna
- Tavak
- Település
- Projekt megvalósulásának helyszínei
- Hortobágyi Nemzeti Park területe

Fontosabb adatok:

- Hortobágyi Nemzeti Park területe: **82 000 ha.**
- A LIFE-program megvalósításával közvetlenül érintett terület: **10 000 ha.**
- Betemetett öntözőcsatornák összes hossza: **500 km.**

Fotók: Dr. Györi Szilvia, Kapocsi István
Illusztrációk: Nagy Gyula

További információk:

A LIFE-program kedvezményezettje:
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
4024 Debrecen, Sumen u. 2.
Dr. Györi Szilvia programvezető
Tel.: (52) 349-920
www.hnp.hu/~life2002

A program az Európai Közösség LIFE pénzügyi alapjának támogatásával, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság pénzügyi hozzájárulásával valósult meg.

Szikes puszták és mocsarak rehabilitációja

*LIFE-Nature program
a Hortobágyi Nemzeti Parkban
2002-2005*

az Európai Közösség LIFE
pénzügyi alapjának támogatásával

Miért volt szükség a LIFE program elindítására?

A hortobágyi pusztákon az 1950-60as években hatalmas gát- és csatornarendszereket létesítettek felületi öntözésre kialakított intenzív gyepterületek és rizsföldek számára. Ezek nagy részét soha nem használták, viszont az elnádásodott csatornák, a terepfelszín fölé emelkedő gátak jelentős természeti károkat okoztak. A jellegzetes száraz szikespusztai és vízjárta élőhelyek tarka hálózatát formáló és fenntartó természetes szikesedési folyamatok működése lehetetlenné vált, mert:

- a csatornák, töltések a természetes szikes gyepterületet feldarabolták, megakadályozták a víz természetes felszíni mozgását.

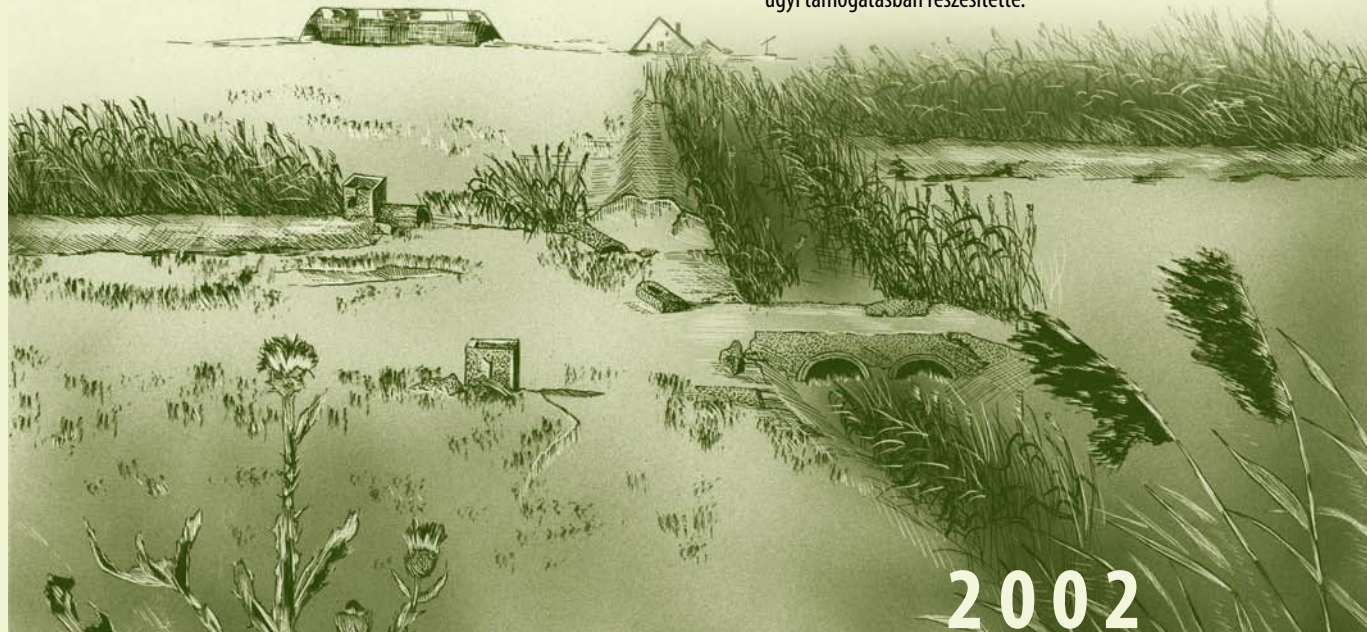
Ezért a szikes mocsarak, kisebb időszakos vízállások kiszáradtak, vízháztartásuk felborult, ez élőviláguk szegényedéséhez, a terület biológiai változatosságának csökkenéséhez vezetett.

A LIFE program célja:

Az európai jelentőségű természeti értékeket őrző területek ökológiai hálózata a NATURA 2000 rendszer. A pannon szikes sztyeppék és mocsarak a Közösségi jelentőségű élőhelyek listájának kiemelt jelentőségű típusa, aminek legnagyobb európai előfordulási helye a Hortobágy. Itt számos egyéb védett és veszélyeztetett, az Unió sok területéről kipszult állat- és növényfaj található.

A program célja a szikes puszták és mocsarak kedvező természeti állapotának helyreállítása és hosszú távú megőrzése. Természetvédelmi fontosságát mutatja, hogy megvalósítását az Európai Unió 70 %-os pénzügyi támogatásban részesítette.

2002

A LIFE program megvalósítása:

- az évtizedek óta nem használt, a felszíni vízmozgást megakadályozó gát- és csatornarendszereket megszüntettük és a természetes terepfelszínbe tökéletesen belesimítottuk,
- a nagyobb csatornák helyén foltokban a természetes gyept alkotó fő társulásalkotó fűfaj, a veresnadrág csenkesz magvetésével segítettük a gyept visszatelepedését,
- a természetes úton összegyűlt csapadékvizek megtartását szolgáló műtárgyakat újítottunk fel és építettünk,
- folyamatos állapotfelmérést végzünk.

A LIFE program eredményei:

- A gyepek mesterséges feldarabolódása megszűnt, a szikes pusztai száraz és nedves élőhelyek természetes kapcsolatai újra kialakultak.
- A talajfelszíni formákhoz és vízmozgásokhoz kötődő természetes szikesedési folyamatok működésének feltételei helyreálltak, ami a változatos szikes élőhelytípusokat hosszú távon fenntartja.
- A korábban csatornákkal feldarabolt szikerek újra összefüggő medrei között a természetes felszíni vízmozgás megindult, az időszakos- és állandó vizű mocsarak vízháztartása helyreállt.
- Európai jelentőségű növény- és állatfajok, mint például kiskécskű aszat, réti csík, bölömbika, kanalasgém, daru, túzok, vidra számára kedvező élőhelyi feltételek alakultak ki és biztosítottak hosszú távon.

A LIFE program és területhasználat:

A projekt kedvezőbb feltételeket biztosít a területek legeltetéssel történő természetvédelmi kezeléséhez is, melyben helyi gazdálkodók is részt vesznek.

2005